

Operatie aan de amandelen bij kinderen

KNO-heelkunde

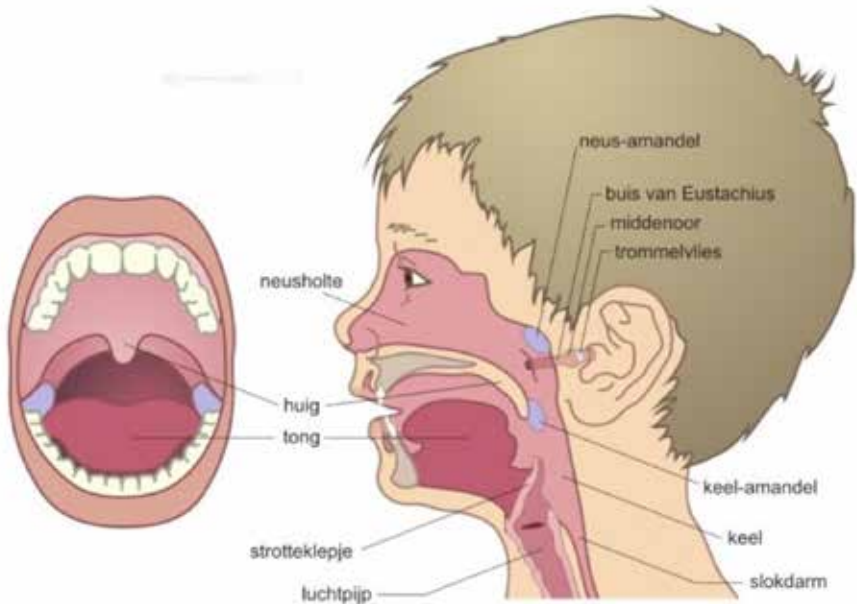

Beter voor elkaar

Wat zijn 'de amandelen' en wat is hun functie?

Het lichaam heeft een uitgebreid systeem om ziektes tegen te gaan, dit heet het lymfkliersysteem. De overgang van mond en neus naar de keel bevat, als een soort ring, veel van dit lymfklierweefsel. Het vangt binnenkomende ziekteverwekkers zoveel mogelijk op zorgt ervoor dat ze niets kunnen doen. Op een paar plaatsen is dit lymfklierweefsel verdikt:

Bron: AMC (met toestemming overgenomen)

In de neus-keelholte

Dit is de ruimte achter de neus boven het zachte gehemelte. Het verdikte lymfklierweefsel in het dak van de neus-keelholte noemt men neusamandel (het adenoid). De neusamandel is vooral bij jonge kinderen aanwezig. Vanaf ongeveer het achtste levensjaar neemt de grootte af. Aan allebei de kanten van de neusamandel begint de buis van Eustachius, de verbinding waardoor lucht van de neus-keelholte naar de oren moet gaan.

In de keel

De keelamandelen (tonsillen) zijn te zien als knobbels links en rechts achter in de mond. De huid, het aanhangsel van het zachte gehemelte, hangt midden tussen de keelamandelen.

Achter op de tong

Dit deel heet de tongamandel en gaat aan de zijkant van de tong over in de keelamandelen. De amandelen zijn maar een klein gedeelte van het lymfkliersysteem van het lichaam. Als de amandelen worden weggehaald betekent dat niet dat je minder afweer hebt (Je zal niet sneller dan mét amandelen ziek worden)

Wat voor klachten kunnen de amandelen geven?

Wanneer de amandelen de hoeveelheid binnendringende ziekteverwekkers niet meer aan kunnen, raken ze zelf ontstoken. De amandelen worden dik en gaan opzwellen. Als dit de neusamandel is, dan kan dit leiden tot een verkoudheid of vieze neus die steeds maar blijft terugkomen.

Andere klachten kunnen zijn:

Slecht slapen, snurken, kwijlen, veel door de mond ademen of steeds terugkerende oorontstekingen. Wanneer het de keelamandelen zijn, bestaan de klachten vaak uit herhaalde perioden van keelpijn met slikklachten en temperatuurverhoging.

De keelamandelen kunnen ook steeds meer of minder ontstoken zijn, in zo'n geval zijn er vaak klachten van moeheid, hangerigheid, afgenomen eetlust en slechte adem. In de hals zijn dan vaak verdikte lymfklieren ten voelen. Zeer grote keelamandelen kunnen zelfs zorgen dat men niet meer goed kan ademhalen, wat snurken, al of niet in combinatie met nachtelijke ademstops, tot gevolg kan hebben. Zijn de keel- en neusamandelen allebei ontstoken, dan bestaat het klachtenpatroon uit een combinatie van het bovenstaande.

Wanneer is het gewenst om amandelen te verwijderen?

De ernst van de klachten bepaalt of het nodig is de amandelen te verwijderen. Hierbij is de mate van ziek zijn belangrijk, maar ook de vraag hoe vaak dit optreedt. Wanneer het niet lukt om de klachten met medicijnen tegen te gaan, dan kan het verstandig zijn om de amandelen weg te laten halen. Natuurlijk hangt het hierbij van de klachten af, of alleen de neusamandel of zowel keel- als neusamandelen weggehaald zullen worden. De leeftijd van het kind speelt ook een rol, hoe jonger het kind hoe minder snel uw arts ze zal laten weghalen. Bij de neusamandel is volledige verwijdering niet mogelijk. Het gaat hier om het weghalen van het middelste, meest verdikte gedeelte. De neusamandel kan vanuit de randen aangroeien en soms na verloop van tijd weer klachten geven. De keelamandelen kunnen wél helemaal worden weggehaald, soms groeit er vanaf de tongamandel nog een restje uit.

Hoe vindt de operatie plaats?

De operatie vindt plaats tijdens een korte, maar volledige narcose. Vaak worden bij kinderen met een speciaal instrument de keelamandelen in één beweging los gemaakt van de onderlaag en volledig verwijderd. Bij oudere kinderen en volwassenen zitten de keelamandelen soms veel vaster dan bij jongere kinderen, en wordt voor een andere manier gekozen. Hierbij worden de keelamandelen los gemaakt van de onderliggende weefsellaag en weggehaald. Vraag zo nodig uw behandelend KNO-arts welke manier hij/zij gebruikt. Na de ingreep mogen kinderen in het algemeen nog dezelfde dag naar huis.

Kunnen er problemen ontstaan als de amandelen zijn weggehaald?

Nabloeding

Bij iedere operatie, ook bij het verwijderen van amandelen, is er sprake van enig risico. In dit geval wordt het risico voornamelijk gevormd door de mogelijkheid van nabloeding. Dit verklaart, waarom een normale bloedstolling bij deze ingreep zo belangrijk is. Er mogen dus van tevoren en ook de eerste dagen na de operatie géén medicijnen worden ingenomen,

die de stolling nadelig beïnvloeden, met name dus géén pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten (Aspirine, Acetosal, etc.).

Stemverandering

Bij kinderen kan, als de neus- en keelamandelen erg groot waren, na de operatie een zogenaamd open neusspraak bestaan. Soms is de stem wat hoger geworden. In bijna alle gevallen is deze veranderde stem tijdelijk; in een enkel geval is gedurende korte tijd logopedische hulp nodig.

Wat kunt u verwachten na de operatie?

Direct na de ingreep

Na de operatie heeft uw kind, vooral wanneer de keelamandelen zijn verwijderd, pijn in de keel. Vaak heeft het nog wat oud bloed in de neus en in de mond. Veel drinken is erg belangrijk, meestal is hiervoor wat extra aansporing nodig.

Weer thuis

De eerste dagen na de operatie zal uw kind zich nog wel wat ziek voelen. Vooral na een keelamandeloperatie kan eten en praten pijnlijk zijn. Deze pijn, lijkt vaak op oorpijn. U kunt paracetamol zo nodig aangevuld met diclofenac of ibuprofen (bij voorkeur als zetpil geven). Wanneer uw kind praat, klinkt dat in het begin of het een volle mond heeft. Al deze klachten gaan langzaam over. Op de plaats van de verwijderde amandelen zie je een grijs witte plek, dit hoort en is geen ontsteking. Het geeft soms een vieze smaak in de mond en uw kind kan daardoor ook enkele dagen een beetje weeïg uit de mond ruiken. Dit verdwijnt na ongeveer een week. Soms gaat dat samen met een lichte bloeding. Speciale dieetadviezen voor de periode na de ingreep zijn niet nodig. Wel is het belangrijk uw kind de eerste dagen na de operatie regelmatig te laten drinken. Driemaal een klein slokje is beter dan éénmaal een grote. Ook waterijsjes zijn prima. Houd uw kind een paar dagen binnen. In het algemeen is een kind na een week weer voldoende opgeknapt om buiten te spelen en eventueel naar school te gaan. Bij mooi weer is het natuurlijk mogelijk eerder voorzichtig op straat onder toezicht te spelen. Zwemmen mag pas twee weken na de operatie.

Slotwoord

Het kan zijn, dat u ondanks de uitleg van uw KNO-arts nog vragen heeft of dat u meer informatie wilt. Aarzel dan niet contact op te nemen met uw KNO-arts en om nadere uitleg te vragen.

Let op: In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Please note: This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.

Dikkat: Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.

Uwaga: Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.